09 පාඩම

සඟ සසුනේ පාලනය - පැවිදි උපෝසථය

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අභිණ්හං සන්නිපාතා භවිස්සන්ති සන්නිපාත බහුලා වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ භික්ඛූනං පාටිකංඛා නො පරිහානි.

මහණෙනි, භික්ෂූන් වහන්සේලා නිතර රැස්වනසුලු වෙත්නම් එක්රැස්වීම් බහුලකොට වෙසෙත්නම් එයින් භික්ෂූන්ට දියුණුවක් මිස පරිහාණියක් නම් කිසිදා අපේක්ෂා කළ නොහැක්කේ ය.

(අං. නි. 4 භික්ඛු අපරිහානිය සූත්‍රය)

යනුවෙන් තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද පරිදි භික්ෂූන් වහන්සේලා නිතර රැස්වී සංඝකර්මවල යෙදීම ඔවුනොවුන් නිතර සාමූහිකව මුණගැසීම, ශාසනයේ චිරස්තිථිය සඳහා මෙන්ම උන්නතිය සඳහන් නිර්දේශ කරන ලද පිලිවෙතයි. එසේ ම

යො වො ආනන්ද මයා ධම්මො ච විනයො ච දෙසිතො පඤ්ඤත්තො සො වො මමච්චයෙන සත්ථා

යනුවෙන් පිරිනිවන් පාන මොහොතේ බුදුරදුන් වදාළේ තමන් වහන්සේගෙන් පසුව ධර්මයත් විනයත් ශාසනයේ ශාස්තෘවරයා නොහොත් පාලකයා වන බවයි. එතැන් සිට භික්ෂු සංඝයා එම පැනවීම ඉතා ගෞරවයෙන් පිළපදිමින් ආහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පරිනිර්වාණයෙන් පසු දිනක් අනඳ හිමියන් හමුවීමට පැමිණි ගෝපක මොග්ගල්ලාන නම් බමුණා විමසා සිටියේ බුදුරදුන් පිරිනිවීමෙන් පසු සසුනේ පාලනයට පත්කළ අයෙකු ඇත් ද කියා ය. එවැනි කෙනෙකු නැතැයි අනඳ තෙරුන් කී කළ ගෝපක බමුණා ඇසුවේ, එසේ නම් සසුන පාලනයක් නැති අරාජික සාසනයක් නොවේ ද කියා ය. එවිට අනඳ තෙරුන් දුන් පිළිතුර නම්:-

"බ්‍රාහ්මණය ඒ සියල්ල දන්නා වූ සියල්ල දක්නා වූ භාග්‍යවත් වූ අරහත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් භික්ෂූන්ට පණවන ලද ශික්ෂා පද ඇත. දෙසන ලද ප්‍රාතිමොක්ෂයක් ඇත.

යම් ග්‍රාමක්ෂෙත්‍රයක් ඇසුරු කොට වසන යම්තාක් භික්ෂූහු වෙත් ද ඒ සියලු දෙනා පොහොය දවසට එක් තැනකට රැස්වෙමු. රැස් වී එදිනට ප්‍රාතිමොක්ෂ දේශනාවට නියමිත භික්ෂුවට එය දෙසන්නට ඇරයුම් කරමු. එසේ විනය ප්‍රාතිමොක්ෂය දේශනා කළ කල් හි යම් කිසි භික්ෂුවකට ඇවැත් ඇතැයි හෙලිවේ නම්, ශික්ෂා පදයක් උල්ලංඝණය කර ඇතැයි හෙළිවේ නම් උන්වහන්සේට අපි ධර්මානුකූලව බුද්ධානුශාසනයට අනුව පිලියම් කරවමු යනුවෙනි.

එවිට කරුණු වටහාගත් ගෝපක බමුණා කියා සිටියේ එසේ නම් ඔබ වහන්සේලා පාලනය නොකරත් පාලනය කරන්නේ ධර්මය නොවේ ද කියා ය.

(ම. නි ගෝපක මොග්ගල්ලානා සූත්‍රය)

මේ අනුව අනඳ හිමියන් පවසන්නේ ශාස්තෘන් වහන්සේ නැති සාසනය පාලනය වන්නේ අඩමසකට හෝ මසකට වරක් භික්ෂූන් වහන්සේලා පොහොය සීමාවට රැස්ව කරන විනය දේශනා සංඝකර්මයෙන් බවයි. උපොසථය හෙවත් පොහොයකර්ම යනු රටක පාර්ලිමේන්තුව රැස්වීම, උසාවි අධිකරණ පැවැත්වීම මෙන් සාසනය පාලනය කරන පාලන ක්‍රමයයි.

මෙසේ පොහොය දිනකට සීමාවට රැස්ව පොහොය කිරීමේ ක්‍රමය මුලින් ම ඇරඹෙන්නේ බිම්බිසාර රජුගේ ආරාධනාවක් කර අනුව ය. අන්‍ය තීර්ථක පරිබ්‍රාජකයෝ සතර පොහොයට එක් තැනකට රැස්වෙති. රැස්වී ඔවුන්ගේ දහම් දෙසති. මිනිස්සු එය ඇසීමට ඔවුන් වෙත යති. මෙයින් අන්‍ය තීර්ථකයන් වෙත යන පිරිස වැඩිවීම නිසා ඔවුන්ගේ බලය වැඩේ. මේ බව දුටු රජතුමා බුදුරදුන් හමුවී ඒ පුවත සැළකොට අපගේ ආර්යයන් වහන්සේලාත් සතර පොහොයට රැස්වන්නා හු නම් යහපතැයි සැළකළේ ය. ඒ කාරණය පිළිගත් උන්වහන්සේ පසළොස්වක තුදුස්වක අටවක යන සතර පොහොයට ම රැස්වන්නට අනුදැනවදාළහ. එසේ රැස්වන උන්වහන්සේලා නිහඬ ව සිටිති. මේ පිළිබඳව ද මහජනයා අතර කසුකුසුවක් ඇති විය.

එය දැනගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ **''ඉධ මය්හං භික්ඛවෙ එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි, යන්නූනාහං යානි භික්ඛූනං පඤ්ඤත්තානි සික්ඛාපදානි තානි නෙසං පාතිමොක්ඛුද්දෙසං අනුජානෙය්‍යං සො නෙසං භවිස්සති උපොසථකම්මන්ති අනුජානාමි භික්ඛවෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං''**

යනුවෙන්, මහණෙනි මා විසින් පනවන ලද යම් ශික්ෂා පද වෙත් නම් ඒවා පොහෝ දින උදෙසන්නට අනුදනිම් නම් යෙහෙකි. එය සංඝයාට පොහොය කර්මය වනු ඇතැයි මට සිතිණ. එහෙයින් ප්‍රාතිමෝක්ෂය උදෙසන්නට අනුදමියි වදාළහ.

අද පවත්නා පොහොය කිරීමේ ක්‍රමය සකස් වූයේ එතැන් සිටය. තුන් සිවුරෙන් සැරසී උපෝසථ කර්මයක් සිදුකිරීමට පොහොය සීමාවට රැස්වන උපසම්පන්න භික්ෂූන් වහන්සේලා පළමුව, බුද්ධප්‍රතිමා වහන්සේට නමස්කාර කොට දෙනම බැගින් සුදුසු ස්ථානවලට ගොස් ඇවැත් දෙසාගත යුතු ය. තමාගෙන් සිදු වී ඇති ගරුකාපත්ති, ලහුකාපත්ති, දුක්කටාපත්ති, දුබ්භාසිතාපත්ති, ථුල්ලච්චය, පාචිත්තිය, නිස්සග්ගිය, පාටිදෙසනීය ආදී ආපත්තීන් අනෙක් භික්ෂුවට ප්‍රකාශ කොට පිරිසිදු වීම ඇවැත් දෙසීම නම් වෙයි. මෙසේ ඇවැත් දෙසීමේ වාක්‍යය තෙවරක් ප්‍රකාශ කොට පිරිසිදු වී අනතුරුව බුද්ධප්‍රතිමා වහන්සේ දෙපස වාඩි වී තෙරුවන් නමැදීම කළයුතු ය. ඉන් අනතුරුව උපෝසථ කර්මය සිදු කරනු ලබත්. උපෝසථ කර්මයක් ආරම්භ කිරීමට පෙර මූලික අවශ්‍යතා දෙකක් සම්පූර්ණ විය යුතු ය. එනම්,

1. පුබ්බකරණ 2. පුබ්බකිච්ච

යනුවෙනි.

පුබ්බකරණ

සම්මජ්ජනී පදීපො ච - උදකං ආසනෙන ච
උපොසථස්ස එතානි - පුබ්බකරණන්ති වුච්චති

සංඝයා වහන්සේලා උපෝසථාගාරයට රැස්වීමට පෙර කළයුතු කාර්යයන් පුබ්බකරණ නම් වෙයි. ඒවා නම්,

1. උපෝසථාගාරය ඇමදීම
2. පහන් දැල්වීම
3. පරිභෝග කළයුතු පැන් තැබීම
4. අසුන් පැනවීම

යනු යි.

උපෝසථ කර්මය සිදුකරන අවස්ථාව වන විට සූර්යාලෝකය ඇත්නම් පහන් දැල්වීම අනවශ්‍ය ය. ඒ බව සංඝයාට දැන්විය යුතු අතර අනෙක් වත් තුන නිම කළ යුතු ය.

පුබ්බකිච්ච

ඡන්දපාරිසුද්ධි උතුක්ඛානං - භික්ඛු ගණනා ච ඔවාදො උපොසථස්ස එතානි - පුබ්බකිච්චන්ති වුච්චති

උපෝසථාගාරයට රැස් වූ භික්ෂූන් වහන්සේලා පළමුවෙන් ම සිදු කළයුතු කාර්යයන් පුබ්බකිච්ච නමින් හැඳින්වෙයි. මෙහි දී සිදුවන්නේ උපෝසථාගාරයට රැස්වන භික්ෂූන් වහන්සේලාගෙන් ව්‍යක්ත ප්‍රතිබලසම්පන්න භික්ෂූන් වහන්සේ නමක විසින් මීට අදාළ ප්‍රශ්න විමසීම හා පිළිතුරු නිවැරදි ව දැන ගැනීම යි. එනම්,

01. ඡන්දපාරිශුද්ධිය සංඝයා හට ආරෝචනය කිරීම. සීමාවට අදාළ ග්‍රාම ක්ෂේත්‍රයේ කිසියම් උපසපන් භික්ෂුවකට පොහොය කිරීමට පැමිණිය නොහැකි නම් උපසපන් භික්ෂුවක් විසින් ම ඊට උන්වහන්සේගේ කැමැත්ත ගෙනවිත් සඟ මැද ආරෝචනය කළ යුතු ය.
02. හේමන්ත, ගිම්හාන හා වස්සාන යනුවෙන් ඍතු තුනකි. එයින් උපෝසථ කර්මය සිදු කරන පොහොය දිනය අයත් ඍතුව දැක්විය යුතු ය.
03. දැනට සීමාවෙහි රැස්ව සිටිනා භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ ගණන සංඛ්‍යා වශයෙන් සංඝයාට දැන්විය යුතු ය.
04. භික්ෂුණී සාසනය පවතී නම් සීමාවට රැස්වූ සංඝයා විසින් එම පොහෝ දිනට භික්ඛුනොවාදක හෙවත් භික්ෂුණීන්ට අවවාද කරන භික්ෂුවක් නම් කළ යුතු ය. අද භික්ෂුණී සාසනය නොමැති හෙයින් එය අනවශ්‍ය බව සංඝයාට දැන්විය යුතු ය.

මෙම මූලික අවශ්‍යතා හතර සංඝයා වහන්සේලා සීමාවට රැස් වූ පසු උපෝසථ කර්මයට පෙර සිදුකළ යුතු බැවින් පූර්වකෘත්‍ය යැයි කියනු ලැබේ.

උපෝසථ ප්‍රභේද

උපෝසථ කර්මය පවත්වන දිනය හෝ හේතුව අනුව උපෝසථය තෙවැදෑරුම් ය.

1. චාතුද්දසී උපෝසථය
2. පණ්ණරසී උපෝසථය
3. සාමග්ගි උපෝසථය

වශයෙනි.

මුලදී පොහොය හතරට ම රැස්වන්නට අනුදන වදාළ නමුත් ප්‍රාතිමෝක්ෂය දේශනා කිරීමට නියමිත ව ඇත්තේ මාසයක පෙහොය දෙකකට පමණි. එනම් පසළොස්වක හා අමාවකයි. එයින් එක් පොහායක් ගත වී ඊළඟ පෙහොය පැමිණෙන්නේ සඳපායන ක්‍රමය අනුව දින 14 න් නම් එය චාතුද්දසී හෙවත් තුදුස්වක පොහොය යැයි කියනු ලැබේ. එම පොහොය පැමිණෙන්නේ දින 15න් නම් එය පණ්ණරසී හෙවත් පසළොස්වක යැයි කියනු ලැබේ. ඒ අනුව පොහොය දින දෙකකි. සාමාන්‍යයෙන් ඍතුවක තුන්වන හා හත්වන පොහොය යෙදෙන්නේ දින 14කිනි. එනම් චාතුද්දසී පොහොයයි. ඉතිරි පොහෝ දින 6 යෙදෙන්නේ දින 15කිනි. ඒ පණ්ණරසී පෙහොයයි. ඒ අනුව කුමන පොහොයදැයි ගණන් බලා සංඝයාට ආරෝචනය කළ යුතු ය. සාමග්ගි උපෝසථය යනු භේද වී සිටි සංඝයා සමගි කළ දිනයෙහි ඒ සමගිය නිමිත්තෙන් කරන පොහොය කිරීම යි.

උපෝසථ කර්මයක දී මීළඟට වැදගත් වන්නේ එයට සම්බන්ධ වන භික්ෂූන්ගේ සංඛ්‍යාව යි. එම සංඝයාගේ සංඛ්‍යාව අනුව ද උපෝසථ කර්මය තෙවැදෑරුම් ය.

1. සංඝ උපෝසථය
2. ගණ උපෝසථය
3. පුග්ගල උපෝසථය යනුවෙනි.

ශාසනයේ සංඝ යන පදය යෙදෙන්නේ උපසම්පන්න භික්ෂූන් හතරනමකට හෝ ඊට වැඩි පිරිසකට ය. ඒ අනුව එම සංඛ්‍යාවේ සහභාගිත්වයෙන් සිදු කරනු ලබන උපෝසථ කර්මය සංඝ උපෝසථය නම්. එකනමකට වැඩි හතරනමකට අඩු සංඛ්‍යාව හැඳින්වෙන්නේ ගණ නමිනි. එම සංඛ්‍යාවේ සහභාගිත්වයෙන් කරන උපෝසථ කර්මය ගණ උපෝසථය නම් වේ. එක් නමක විසින් කරනු ලබන උපෝසථ කර්මය පුග්ගල උපෝසථය නමින් හැඳින්වේ.

පැවිදි උපෝසථයේ තවත් වර්ගීකරණයක් වන්නේ සිදු කරන ආකාරය සැලකිල්ලට ගනිමින් කරන ලද බෙදීම යි. එනම්,

1. සුත්තුද්දේස උපෝසථය
2. පාරිශුද්ධි උපෝසථය
3. අධිට්ඨාන උපෝසථය වශයෙනි.

භික්ෂූන් වහන්සේලා හතර නමක් හෝ ඊට වැඩි සංඛ්‍යාවක් සීමාවකට රැස් වූ අවස්ථාවක දී ප්‍රාතිමෝක්ෂය සජ්ඣායනා කරමින් කරන උපෝසථය සුත්තුද්දේස නම් වේ. තුන් නමක් හෝ දෙනමක් වුවහොත් තම තමන්ගේ පාරිශුද්ධිය ප්‍රකාශ කිරීම පමණක් කළ යුතු අතර, එය පාරිශුද්ධි උපෝසථය වශයෙන් ද, එක් භික්ෂුවක් පමණක් වුවහොත් උන් වහන්සේ විසින් ම පොහොය අධිෂ්ඨාන කිරීම වශයෙන් කරන උපෝසථය අධිට්ඨාන උපෝසථය නමින් ද හැඳින්වේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් හඳුන්වාදෙන ලද මෙම උපෝසථ කර්මයෙන් අපේක්ෂා කළේ භික්ෂූන් අතර අන්‍යෝන්‍ය ගෞරවය, සුහදතාව, සමගිය හා පිරිසිදු බව තහවුරු කර ගැනීම යි. ඒ උපෝසථ කර්මය වර්තමානය දක්වා ම ක්‍රියාත්මක වන සංඝ කර්මයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය.

සංඝ උපෝසථය සිදු කිරීමේ ක්‍රමය

පුච්ඡකත්ථෙර: **නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස**
නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස
නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස
සුණාතු මේ භන්තෙ සංඝො යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං අහං
ආයස්මන්තං (ඉත්ථං නාමං) විනයං පුච්ඡෙය්‍යං

ස්වාමීනි, සංඝයා වහන්සේ මා කියනා දෙය අසන සේක්වා, ඉදින් මහා සංඝයා වහන්සේගේ උපෝසථයට සුදුසු කාලය පැමිණියේ වේ නම් මම ආයුෂ්මත් (අසවල් නම් ඇති) තෙර නමගෙන් විනය විචාරන්නෙමි.

දෙසකත්ථෙර: **නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස**
නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස
නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං අහං
ආයස්මතා (ඉත්ථං නාමෙන) විනයං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍යං

ස්වාමීනි, මහා සංඝයා වහන්සේ මා කියනා දෙය අසන සේක් වා, සංඝයාගේ (උපෝසථයට) සුදුසු කාලය පැමිණියේ නම් ආයුෂ්මත් (අසවල් නම් ඇති භික්ෂුව විසින්) විනය විචාරණ ලද්දෙමි (එසේ විචාරණ විනය කාරණා) විසඳන්නෙමි.

පුච්ඡකත්ථෙර: **සම්මජ්ජනී පදීපො ච - උදකං ආසනෙන ච**
උපොසථස්ස එතානි - පුබ්බකරණන්ති වුච්චති
ඔකාස, ඔකාස, ඔකාස, සම්මජ්ජනී?

ඇමදීම, (අවශ්‍ය නම්) පහන් දැල්වීම, පානීය, පරිභෝජනීය ජලය තැබීම ආසන පැනවීම යන මේ කරුණු හතර පොහෝ පවුරුණුවලට ප්‍රථම කළ යුතු නිසා පුබ්බකරණ යයි කියනු ලැබේ. අවසර, අවසර, අවසර හැමදීම යනු (කිමෙක් ද?)

දෙසකත්ථෙර: සම්මජ්ජන කරණීයං ච

ඇමදීම, පිරිසිදු කිරීම් ය. එය සපුරා ඇත.

පුච්ඡකත්ථෙර: පදීපො ච?

පහන් දැල්වීම යනු (කිමෙක් ද)

දෙසකත්ථෙර: පදීප උජ්ජලනඤ්ච. ඉදානි සුරියාලොකස්ස අත්ථිතාය පදීපකිච්චං නත්ථි

පහන් දැල්වීමයි, මේ අවස්ථාවේ හිරු එළිය ඇති නිසා පහන් දැල්වීමේ අවශ්‍යතාවක් නැත.

පුච්ඡකත්ථෙර: උදකං ආසනෙන ච.

පැන් තැබීම, ආසන පැනවීම යනු (කිමෙක් ද?)

දෙසකත්ථෙර: ආසනෙන සහ පානීය පරිභොජනීය උදකට්ඨපනඤ්ච.

ආසන පැනවීම සහ පානීය පරිභෝජනීය ජලය තැබීම ද සිදුකර ඇත.

පුච්ඡකත්ථෙර: උපොසථස්ස එතානි පුබ්බකරණන්ති වුච්චති?

පොහෝ පවුරුණු සඳහා මේ කරුණු පුබ්බකරණයැයි කියත් ද?

දෙසකත්ථෙර: එතානි චත්තාරිවත්තානි සම්මජ්ජන කරණාදීනි සංඝසන්නිපාතතො පඨමං කත්තබ්බත්තා උපොසථස්ස උපොසථකම්මස්ස පුබ්බකරණන්ති වුච්චති. පුබ්බකරණානීති අක්ඛාතානි.

මේ ඇමදීම් කිරීම් ආදී වත් හතර සංඝසන්නිපාතයට පළමුවෙන් කළයුතු බැවින් පොහොයකර්මයාගේ පූර්ව කෘත්‍ය යැයි කියන ලදී

පුච්ඡකත්ථෙර: ඡන්දපාරිසුද්ධි උතුක්ඛානං. භික්ඛු ගණනා ච ඔවාදො, උපොසථස්ස එතානි. පුබ්බ කිච්චන්ති වුච්චති. ඡන්දපාරිසුද්ධි?

ඡන්දය ගැනීම, පාරිශුද්ධිය, ඍතුකීම, භික්ෂූන් සංඛ්‍යාව කීම, භික්ෂූන්ට අවවාද දීම යන මේ කරුණු (පහ) පොහෝ පවුරුණු කිරීමට පෙරාතුව කළයුතු බැවින් පුබ්බ කිච්ච යයි කියන්නේ ය. ඡන්ද ගැනීම හා පාරිශුද්ධිය යනු කුමක්ද?

දෙසකත්ථෙර: ඡන්දාරහානං භික්ඛූනං ඡන්දපාරිසුද්ධි ආහරණඤ්ච (ඉධ නත්ථි)

ඡන්දය ගැනීමට සුදුසු භික්ෂූන්ගෙන් ඡන්දයත් පාරිශුද්ධියත් ගෙන්වාගැනීම ය. (ඡන්දය ගෙන ආ යුතු භික්ෂූන් නැති නම් නැතැයි කිව යුතු ය)

පුච්ඡකත්ථෙර: උතුක්ඛානං?

ඍතුකීම යනු කිමෙක් ද?

දෙසකත්ථෙර: හෙමන්තාදීනං තිණ්ණං උතූනං එත්තකං අතික්කන්තං එත්තකං අවසිට්ඨන්ති එවං උතු ආචික්ඛණං, උතූනීධපන සාසනෙ හෙමන්ත, ගිම්හාන, වස්සානානං වසෙන තීණි හොන්ති, අයං (හෙමන්ත උතු) උතු අස්මිං උතුම්හි (අට්ඨ) උපොසථා, ඉමිනා පක්ඛෙන එකො උපොසථො සම්පත්තො (එකො) උපොසථා අතික්කන්තා (ඡ) අවසිට්ඨා

හේමන්ත ආදී තුන් සෘතූන් අතරින් මෙපමණ සෘතූන් ගණනක් ඉක්මිණ. මෙපමණක් ඉතිරි විණැයි. මෙසේ සෘතූන් ගණන කීමයි. මේ සසුනෙහි හේමන්ත, ගිම්හ, වස්සාන වශයෙන් සෘතු තුනකි. (නිදසුනක් ලෙස) හේමන්ත සෘතුව නම් මේ සෘතුවෙහි පොහොය අටකි. මේ පක්ෂයෙන් එක් පොහොයක් පැමිණ තිබේ. එක් පොහොයක් ඉක්ම ගොස් ය. පොහොය සයක් ඉතිරිය.

පුච්ඡකත්ථෙර: භික්ඛු ගණනා ච?

භික්ෂූන්ගේ ගණන කීමය යනු කිමෙක් ද?

දෙසකත්ථෙර: ඉමස්මිං උපොසථග්ගෙ සන්නිපතිතානං භික්ඛූනං ගණනා (එත්තකා භික්ඛූ) හොන්ති.

මෙම පෝය ගෙට රැස්වූ භික්ෂූන්ගේ ගණන මෙපමණ භික්ෂූහු යැයි ගණන් කර කීම ය.

පුච්ඡකත්ථෙර : ඔවාදො?

අවවාද දීම යනු කුමක් ද?

දෙසකත්ථෙර: භික්ඛුණීනං ඔවාදො දාතබ්බො, ඉදානි පන තාසං නත්ථිතාය සො ච ඔවාදො ඉධ නත්ථි

භික්ෂුණීන්ට අවවාද දිය යුතු ය. එහෙත් මෙකල භික්ෂුණීන් නොමැති බැවින් භික්ෂුණීන්ට අවවාද දීමක් මේ අවස්ථාවේ නැත.

පුච්ඡකත්ථෙර: උපොසථස්ස එතානි පුබ්බකිච්චන්ති වුච්චති?

මේ කරුණු පොහොය කර්මයාගේ පුබ්බකිච්ච යයි කියත් ද?

දෙසකත්ථෙර: එතානි පඤ්චකම්මානි ඡන්දාහරණාදීනි පාතිමොක්ඛුද්දෙසතො පඨමං කත්තබ්බං. උපොසථස්ස උපොසථකම්මස්ස පුබ්බකිච්චන්ති වුච්චති, පුබ්බකිච්චානීති අක්ඛාතානි.

(එසේය) කැමැත්ත ගෙන ඒම ආදී මේ පස් වැදැරුම් කටයුතු පාමොක් දෙසීමට ප්‍රථම නිමකළ යුතු බැවින් පුබ්බකිච්ච යයි කියනු ලැබේ.

පුච්ඡකත්ථෙර: උපොසථො යාවතිකා ච භික්ඛූ - කම්මප්පත්තා සභාගාපත්තියො ච නවිජ්ජන්ති වජ්ජනීයා ච පුග්ගලා - තස්මිං න හොන්ති පත්තකල්ලන්ති වුච්චති.

තුදුස්වක ආදී පොහොයක් වේ ද යම් පමණ මහා සංඝයා වහන්සේ අවම වශයෙන් සතර නමකට නොඅඩුව පැමිණි සේක් ද, විකාල භෝජනා දී සමාන ඇවැත්වලට නොපැමිණියහු ද, බැහැර කළ යුතු පුද්ගලයෝ නොවෙද්ද (එය පොහෝ කිරීම සඳහා සුදුසු අවස්ථාවය යි කියනු ලැබේ.)

පුච්ඡකථෙර: උපොසථො?

උපෝසථය යනු (කිමෙක් ද?)

දෙසකථෙර: තීසු උපොසථ දිවසෙසු චාතුද්දසී පණ්ණරසී සාමග්ගීසු අජ්ජුපොසථො (පණ්ණරසො)

තුදුස්වක, පසලොස්වක හා සමගිපෝය වශයෙන් පොහෝ දින තුනකි. (නිදසුනක් ලෙස) අද පසළොස්වක පෙහොයයි.

පුච්ඡකථෙර: යාවතිකා ච භික්ඛූ කම්මප්පත්තා?

යම් පමණ භික්ෂූහු උපෝසථ කර්මයට පැමිණියාහුද යනු (කිමෙක් ද?)

දෙසකථෙර: යත්තකා භික්ඛූ තස්ස උපොසථ කම්මස්ස පත්තා යුත්තා අනුරූපා සබ්බන්තිමෙන පරිච්ඡෙදෙන චත්තාරො භික්ඛූ පකතත්තා සංඝෙන අනුක්ඛිත්තා තෙ ච ඛො හත්ථපාසං අවිජහිත්වා එකසීමායං ඨිතා.

අවම වශයෙන් සතර නමකට නොඅඩුව සංඝයා විසින් උක්ඛේපනීය කර්මය නොකළ ප්‍රකෘතිමත් භික්ෂූන් වහන්සේ පැමිණිය යුතු ය. ඒ වැඩම කළ මහා සංඝයා වහන්සේ අතේ දුර නොවන සේ එකම සීමාවේ වැඩ සිටිය යුත්තෝ වෙති.

පුච්ඡකථෙර: සභාගාපත්තියො ච න විජ්ජන්ති?

සමාන ඇවැත්වලට පැමිණියෝ නො වෙත් යනු (කිමෙක් ද?)

දෙසකථෙර: විකාලභොජනා දී වත්‍ථු සභාගාපත්තියො නවිජ්ජන්ති.

විකාල භෝජන ආදී කිසියම් ඇවතකට සියලු දෙනා වහන්සේ එකවර පත්වීම සභාගාපත්ති නම්. එවැනි ඇවතකට පත් වූවෝ නැත.

පුච්ඡකථෙර: වජ්ජනීයාච පුග්ගලා තස්මිං න හොන්ති?

බැහැර කළ යුතු පුද්ගලයෝ සීමාව තුළ නොවෙත් යනු (කිමෙක් ද?)

දෙසකථෙර: ගහට්ඨ පණ්ඩකාදයො එකවීසති වජ්ජනීය පුග්ගලා හත්ථපාසතො බහිකරණ වසෙන වජ්ජෙතබ්බා, අස්මිං න හොන්ති.

ගිහියන් පණ්ඩකයන් ආදී විසිඑක් පුද්ගලයන්, පොහෝ පවුරුණු අවස්ථාවේ අතේ දුරින් පවා බැහැර කළ යුත්තන් මෙහි නැති බව ය.

පුච්ඡකථෙර: පත්තකල්ලන්ති වුච්චති?

පැමිණි කාල ඇත්තේ යි කියන්නේ කුමක් නිසා ද?

දෙසකථෙරඃ **සංඝස්ස උපොසථකම්මං ඉමෙහි චතුහි ලක්ඛණෙහි සංගහීතං පත්තකල්ලන්ති වුච්චති පත්තකාලවන්තන්ති අක්ඛාතං**

මහා සංඝයා වහන්සේගේ පොහොය කර්මය, මේ මූලික කරුණු හතරෙන් සමන්විත නම් පොහොය කිරීමට සුදුසු කාලය යයි, පැමිණි කල ඇත්තේ යැයි කියනු ලැබේ.

පුච්ඡකථෙරඃ **පුබ්බකරණ පුබ්බකිච්චානි සමාපෙත්වා දෙසිතාපත්තිකස්ස භික්ඛු සංඝස්ස අනුමතියා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං ආරාධනං කරොමි.**

පුබ්බකරණ, පුබ්බකිච්ච, නිමවා දෙසූ ඇවැත් ඇති මහා සංඝයා වහන්සේගේ අනුමතයෙන් පාමොක් උදෙසීමට ආරාධනා කරමි.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස
සුණාතු මෙ භන්තෙ සංඝො, අජ්ජුපොසථො පණ්ණරසො, යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං සංඝො උපොසථං කරෙය්‍ය පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය.

කිං සංඝස්ස පුබ්බකිච්චං? පාරිසුද්ධිං ආයස්මන්තො ආරොචෙථ, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාමි. තං සබ්බෙව සන්තා සාධුකං සුණොම මනසිකරොම. යස්ස සියා ආපත්ති සො ආවීකරෙය්‍ය අසන්තියා ආපත්තියා තුණ්හී භවිතබ්බං තුණ්හීභාවෙන ඛො පනායස්මන්තෙ පරිසුද්ධාති වෙදිස්සාමි.

යථා ඛො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොති, එවමෙවං එවරූපාය පරිසාය යාවතතියං අනුසාවිතං හොති. යො පන භික්ඛු යාවතතියං අනුසාවියමානො සරමානො සන්තිං ආපත්තිං නාවිකරෙය්‍ය, සම්පජානමුසාවාදස්ස හොති. සම්පජානමුසාවාදො ඛො පනායස්මන්තො අන්තරායිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා. තස්මා සරමානෙන භික්ඛුනා ආපන්නෙන විසුද්ධාපෙක්ඛෙන සන්ති ආපත්ති ආවිකාතබ්බා, ආවිකතාහිස්ස ඵාසු හොති.

උද්දිට්ඨං ඛො ආයස්මන්තො නිදානං තත්ථායස්මන්තෙ පුච්ඡාමි. කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා? දුතියම්පි පුච්ඡාමි. කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා? තතියම්පි පුච්ඡාමි, කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා?

පරිසුද්ධෙත්ථායස්මන්තො, තස්මා තුණ්හී එවමෙතං ධාරයාමි.

මෙම ආරාධනාවෙන් අනතුරුව සතර පාරාජිකා ආදී වූ ප්‍රාතිමෝක්ෂ දේශනාව සිදු කිරීම සිරිත ය.

අභ්‍යාස

01. උපෝසථ යන්නෙහි අර්ථය පෙන්වා දෙන්න.
02. උපෝසථ කර්මයෙහි වැදගත්කම සාකච්ඡා කරන්න.
03. උපෝසථ කර්මයට අන්තරායික පුද්ගලයින්ගේ නාමලේඛනයක් සකස් කරන්න.
04. පුබ්බකරණ සහ පුබ්බකිච්ච වෙන වෙන ම විස්තර කරන්න.